

ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β. ΚΑΡΑΤΖΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Σήμερα θα έχω την ευκαιρία να σας μεταφέρω ορισμένες σκέψεις γύρω από τις εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα και στη συνέχεια θα παρακαλέσω τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, τον κ. Γιάννο Παπαντωνίου να λάβει το λόγο, ως κύριος ομιλητής της εκδήλωσης.

Η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία και τις προοπτικές της οικονομίας. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο είναι αναγκαίο να τονίσουμε ότι η σημαντικότερη ίσως εξέλιξη του παρελθόντος έτους ήταν η σταθερή, αδιάκοπη βελτίωση της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας. Το 1999 ήταν ένα εξαιρετικά σημαντικό έτος, που επισφράγισε την πορεία των τελευταίων ετών. Είδαμε στο τέλος του 1999 όλους τους βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες να βελτιώνονται εντυπωσιακά, απομακρύνοντας τη χώρα, την οικονομία, τις αγορές αλλά ακόμα και την καθημερινότητα από το φάσμα της αστάθειας.

Την περασμένη εβδομάδα, στις 9 Μαρτίου, υποβλήθηκε η αίτηση ένταξης της Ελλάδος στην τελική φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Αυτή τη φορά η Ελλάδα δεν έχασε το ραντεβού με τη μοίρα της, με την ιστορία της. Τέθηκε έτσι το θεμέλιο για την ισότιμη συμμετοχή της χώρας μας στην ομάδα των πιο προηγμένων χωρών της Ευρώπης, γεγονός που προοιωνίζεται περίοδο ευημερίας και συνεχιζόμενης ανάπτυξης. Πρωταγωνιστές στη νέα εποχή θα είναι όλοι οι συμμετέχοντες στο οικονομικό γίγνεσθαι, με τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς να διατηρούν περιοπτη θέση. Στο χέρι μας λοιπόν θα είναι να αναλάβουμε τις κατάλληλες εκείνες πρωτοβουλίες που θα επιτρέψουν σε τράπεζες και επιχειρήσεις να ωφεληθούν από τα νέα δεδομένα και με τη σειρά τους να τροφοδοτήσουν περαιτέρω τον κύκλο της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Είναι κοινός τόπος ότι η σημερινή Γενική Συνέλευση γίνεται σε μία χρονική περίοδο που χαρακτηρίζεται από σημαντικές αλλαγές, τόσο στις εγχώριες, όσο και στις διεθνείς αγορές. Κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες έχουν σημειωθεί ριζικές αλλαγές στο διεθνή χρηματοπιστωτικό χώρο που δίχως αμφιβολία έχουν μεταβάλει σημαντικά τη μορφολογία του, διαμορφώνοντας νέες προκλήσεις για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Οι κυριότερες τάσεις που έχουν κάνει την εμφάνισή τους συνοψίζονται ουσιαστικά στη διεθνοποίηση και την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών, την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, την αποδιαμεσολάβση στη διαδικασία αποταμίευσης και επένδυσης και τη ραγδαία ανάπτυξη των παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι τάσεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική ενίσχυση του ανταγωνισμού στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Το 1999 σημειώθηκε συνέχιση της τάσης για συγχωνεύσεις και εξαγορές σε όλον τον ελληνικό επιχειρηματικό τομέα, δίχως ο χρηματοοικονομικός να αποτελεί εξαίρεση. Η αύξηση του καταλλήλου μεγέθους της τραπεζικής μονάδας αντανακλά την αντίδραση των εγχώριων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην προοπτική της όξυνσης του διεθνούς ανταγωνισμού. Αναπτύσσονται τάσεις δημιουργίας χρηματοοικονομικών ομίλων μεγάλου μεγέθους με παροχή πλήρους φάσματος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Η εκμετάλλευση οικονομικών κλίμακας, η ανάπτυξη νέων εργασιών, η εφαρμογή σύγχρονων υποδομών και η ορθολογική αξιοποίηση των τραπεζικών δικτύων αποτελούν πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να αποβούν προς όφελος επιχειρήσεων και καταναλωτών λόγω της ανάπτυξης νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων, της διαμόρφωσης περισσότερο ανταγωνιστικών τιμών και σε τελική ανάλυση, χαμηλότερου κόστους χρήματος.

Η αναδιάρθρωση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού κλάδου θα είναι διαδικασία που θα αναπαραγάγει τα ίδια στοιχεία που απαντήθηκαν και σε ξένες αγορές, εκεί όπου η ορμή της παγκοσμιοποίησης έδειξε με σαφήνεια τη σημασία δημιουργίας μεγάλων Ομίλων. Θα πρέπει όμως να σημειώσουμε εδώ, ότι και στην ελληνική αγορά θα συνεχίσει να υπάρχει χώρος για πιο μικρές εξειδικευμένες τράπεζες, ιδιαίτερα εάν αναλογισθούμε τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές, κυρίως όσον αφορά την πρόσβαση στον πελάτη.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να στρέψουμε έγκαιρα το βλέμμα μας στους νέους τρόπους διεκπεραίωσης των συναλλαγών και την επίδρασή τους στη δομή της παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Η αναπόφευκτη καθιέρωση της ηλεκτρονικής τραπεζικής ώθησε σε νέα προϊόντα, αλλά και τη χρήση εναλλακτικών δικτύων πωλήσεων από τις τράπεζες. Οι τελευταίες διαπιστώνουν πως η δραστηριοποίησή τους στο χώρο της λιανικής τραπεζικής μέσω της καινούργιας τεχνολογίας θα συνδυάζεται όλο και περισσότερο και με την παροχή στον πελάτη τρίτων, μη τραπεζικών προϊόντων.

Η έλευση της νέας τεχνολογίας δεν έχει μόνο θετικά αποτελέσματα στις εργασίες και την αποδοτικότητα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Ενέχει και κινδύνους καθώς με τη χρήση τους διευρύνεται και διευκολύνεται η παρουσία μη τραπεζικών ιδρυμάτων (non-banks) που σταδιακά δημιουργούν τις συνθήκες για να καταλάβουν ένα μερίδιο της αγοράς σε ορισμένα, τουλάχιστον προϊόντα.

Η εξέλιξη αυτή δεν πρέπει να ειδωθεί από τις τράπεζες ως εχθρική προς τα συμφέροντά τους κίνηση, στο βαθμό που τηρούνται οι όροι του ανταγωνισμού. Υπό αυτές τις συνθήκες, το φαινόμενο αυτό θα ευνοήσει τόσο τους καταναλωτές όσο ακόμα και τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που θα πρέπει να δείξουν την απαιτούμενη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στα νέα δεδομένα.

Για να συμβεί όμως κάτι τέτοιο θα πρέπει να διασφαλιστεί από τα αρμόδια εποπτικά όργανα, ότι η λειτουργία αυτών των μη-τραπεζικών οργανισμών δεν θα γίνεται κατά το δοκούν, αλλά ενταγμένη στο αρμόζον θεσμικό πλαίσιο. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να βρεθούμε αντιμέτωποι με ανεπιθύμητες στρεβλώσεις στην αγορά.

Όσον αφορά τις ίδιες τις τράπεζες, το 1999 δεν σημαδεύτηκε απλώς από βελτίωση της κερδοφορίας τους. Συνοδεύτηκε επίσης από αξιόλογες προσπάθειες εκσυγχρονισμού πολλών ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, γεγονός που αντανακλάται από την ενίσχυση της κεφαλαιακής τους θέσης, την εξυγίανση των χαρτοφυλακίων τους και τη σταδιακή βελτίωση του μίγματος των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού τους.

Το 2000 θα είναι το έτος που αυτές οι βελτιώσεις θα παγιωθούν, προσφέροντας στις τράπεζες τη δυνατότητα να πετύχουν ακόμη καλύτερα αποτελέσματα και να διεκδικήσουν με επιτυχία τη συμμετοχή τους σε επικερδείς δραστηριότητες και αγορές, τόσο στην Ελλάδα, όσο και το εξωτερικό. Η θετική αυτή όμως προοπτική, συνοδεύεται αναπόφευκτα και από ανάλογους κινδύνους. Το ευμετάβλητο τοπίο του εγχώριου αλλά και διεθνούς ανταγωνισμού δεν επιτρέπει αποτυχίες ή ακόμα και ολιγορίες. Αυτά που πρέπει να κατακτήσουν οι ελληνικές τράπεζες δεν είναι πλέον εκ του περισσού. Είναι αναγκαία προϋπόθεση για την επιβίωσή τους, τουλάχιστον πιο μακροπρόθεσμα. Το έτος που διανύσαμε, η EET συνέχισε το έργο της με επιλογές και πρωτοβουλίες που προσήκουν στην κεντρική θέση που κατέχουν τα μέλη της στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Έτσι, σε στιγμές έντονης δοκιμασίας για πολλούς συμπολίτες μας μετά τον καταστροφικό σεισμό του φθινοπώρου, η EET πήρε μέτρα που στόχευαν στην παροχή άμεσης και ουσιαστικής βοήθειας.

Αυτή έλαβε τη μορφή ουσιαστικών διευκολύνσεων προς τους σεισμοπαθείς δανειολήπτες, αλλά και για την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών στέγασης, την αγορά 1.000 προκατασκευασμένων οικίσκων, αξίας τριών δισεκατομμυρίων δραχμών.

Στοχεύοντας παράλληλα στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προχωρήσαμε στη σύσταση του θεσμού του Τραπεζικού Μεσολαβητή. Σε κάθε τράπεζα οργανώθηκε και λειτουργεί σε κεντρικό ή/και περιφερειακό επίπεδο Υπηρεσία Εξέτασης Παραπόνων Πελατών που αποτελεί οργανικό τμήμα του θεσμού.

Εντονο είναι και το ενδιαφέρον που έμπρακτα δείχνει η Ένωση για τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην ελληνική οικονομία. Έτσι, έχει ήδη συσταθεί μια ομάδα εργασίας από εκπροσώπους τραπεζών και φορέων παραγωγικών τάξεων προκειμένου να εξετάσουν τη δυνατότητα σύστασης στη χώρα μας ενός θεσμού χρηματοδοτικής στήριξης αυτής της κατηγορίας των επιχειρήσεων. Τα πορίσματα των εργασιών αυτής της ομάδας έχουν ήδη τεθεί υπόψη των αρμόδιων φορέων της Πολιτείας.

Κατά το έτος 2000 η ΕΕΤ θα συνεχίσει τη δημιουργική της πορεία ως φορέας εκπροσώπησης των τραπεζών αλλά και με τη φιλοδοξία να αναπτύξει το θεσμικό της ρόλο, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του τόπου. Η δράση της θα περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς:

1) Η ΕΕΤ θα συνεχίσει την προσπάθεια ενημέρωσης των πολιτικών και κοινωνικών φορέων, ενημέρωσης και του κοινού, αναφορικά με τα επιτεύγματα και τις προοπτικές των τραπεζών.

2) Στον τομέα της προετοιμασίας των τραπεζών για την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος οι προσπάθειες εντατικοποιούνται. Η ΕΕΤ απέστειλε στα αρμόδια Υπουργεία και στην Τράπεζα της Ελλάδος απόψεις και προτάσεις για μια σειρά θεμάτων που αφορούν τη μετάβαση στο καθεστώς του ευρώ. Παράλληλα, προγραμματίζονται για το 2000 πρακτικές εκδόσεις ενημέρωσης για τις επιχειρήσεις, ενώ το φθινόπωρο θα διοργανωθεί Συμπόσιο για την ανάλυση θεμάτων που θα αντιμετωπίσει ο τραπεζικός και επιχειρηματικός κόσμος στα πρώτα στάδια εφαρμογής της νέας νομισματικής πραγματικότητας.

3) Στον τομέα των διεθνών σχέσεων πραγματοποιείται τον Ιούνιο η δεύτερη συνάντηση Γενικών Γραμματέων Ενώσεων Τραπεζών των χωρών της Μεσογείου, Βαλκανίων και Παρευξείνιας ζώνης. Παράλληλα, υλοποιούνται τα πρωτόκολλα συνεργασίας που έχουν υπογραφεί με διάφορες Ενώσεις με την παροχή συμβουλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

4) Στον τομέα της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, η δημιουργία του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία της ΕΕΤ, αφού έχει ως σκοπό τόσο την ανάπτυξη των διατραπεζικών σεμιναριακών δραστηριοτήτων σε θέματα αιχμής, όσο και την επέκταση γραπτών και ηλεκτρονικών συστημάτων εκπαίδευσης από απόσταση. Παράλληλα, προγραμματίζονται επιμορφωτικές διοργανώσεις για τρίτους, μέσω Επιμελητηρίων και άλλων επιχειρηματικών φορέων, όπως επίσης και η επέκταση της διεθνούς μας παρουσίας στην ευρύτερη περιφέρεια και η συμμετοχή μας σε πρωτοποριακά κοινοτικά προγράμματα.

5) Στον τομέα της εξέλιξης του τραπεζικού συστήματος άμεση προτεραιότητα αποτελεί η ενασχόληση με το Ηλεκτρονικό Εμπόριο και την προώθηση και ανάπτυξη ηλεκτρονικών συναλλαγών και συστημάτων πληρωμών. Η σύγχρονη και ενιαία κωδικοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, η τυποποίηση των επιταγών σε ευρώ και η εφαρμογή πρότυπου διεθνούς τραπεζικού λογαριασμού αποτελούν πρωτοβουλίες που η υλοποίησή τους θα απλοποιήσει σημαντικά τις τραπεζικές και διασυνοριακές συναλλαγές. Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, τέλος, προγραμματίζει για το φθι-

νόπωρο τη διοργάνωση Συμποσίου με θέμα: Τράπεζες και Ηλεκτρονική Εξέλιξη.

6) Στον τομέα της ανάπτυξης του τραπεζικού συστήματος θα συνεχισθούν οι επιμέρους δράσεις της Γενικής Γραμματείας που αφορούν την προώθηση θεμάτων διατραπεζικού ενδιαφέροντος σε συνεργασία με την Πολιτεία, την Τράπεζα της Ελλάδος και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς, τις αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου, τις εκδόσεις και μελέτες, τα πολιτιστικά, τις εργασιακές και κοινωνικές σχέσεις, το διάλογο με τους Καταναλωτές.

Θέλω επίσης να επισημάνω ότι η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών αναμένει από την Πολιτεία να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα διαρθρωτικών αλλαγών που θα άρουν τις στρεβλώσεις που κληροδότησε το παρελθόν και θα επιτρέψουν έτσι στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας – αλλά και στις κατ’ ιδίαν επιχειρήσεις – να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς.

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών είναι έτοιμη να συμβάλει στη διαδικασία αυτή, που πρέπει να είναι ταχεία και αποφασιστική.

Το 1999 υπήρξε ορόσημο για την οικονομία και τις ελληνικές τράπεζες. Σηματοδοτεί το τέλος μιας μεταβατικής περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας σημειώθηκε μια αναμφισβήτητη εξυγίανση των οικονομικών μεγεθών σε μακροοικονομικό επίπεδο, βελτίωση και συμπλήρωση των υποδομών, αναδιάρθρωση και ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Κατά τα τέσσερα τελευταία χρόνια ακολουθήθηκε μια διαρκής σταθεροποιητική και αναπτυξιακή διαδικασία, χωρίς προηγούμενο στην ελληνική ιστορία, που χαρακτηρίστηκε από αποκλιμακούμενο πληθωρισμό, μείωση επιτοκίων, δημοσιονομική εξυγίανση και συναλλαγματική σταθερότητα. Η Ελλάδα είναι πλέον έτοιμη να πραγματοποιήσει ένα μεγάλο και αποφασιστικής σημασίας βήμα προς τον εκσυγχρονισμό, την πρόοδο και τη σταθερότητα, εντασσόμενη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης.

Στην προσπάθεια αυτή συνέβαλαν όλοι οι παράγοντες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας. Η συμβολή όμως του τραπεζικού συστήματος υπήρξε αποφασιστική και είναι βέβαιο ότι θα συνεχιστεί, αφού η δυναμική ανάπτυξη και η ισχυρή οικονομία προϋποθέτουν την ύπαρξη ισχυρού, εύρωστου και αποτελεσματικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

15 Μαρτίου 2000 *Ενωσης*
Γενική Συνέλευση *Ελληνικών*
Τραπεζών

